Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri
Crynodeb o Gaffael a Pholisi a Strategaeth Caffael Cyfrifol yn Gymdeithasol 2026–2029

1. Cyflwyniad

Mae Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri yn defnyddio adnoddau cyhoeddus i gaffael ystod amrywiol o nwyddau, gwasanaethau a gwaith sy'n angenrheidiol i gyflawni ei ddibenion statudol, cyflawni ei swyddogaethau a chefnogi rheolaeth effeithiol y Parc Cenedlaethol. Mae hyn yn cynnwys gwariant sy'n ymwneud â chadwraeth a rheoli tir, bioamrywiaeth ac adfer cynefinoedd, mynediad a seilwaith i ymwelwyr, adeiladu ac ystadau, cerbydau a pheiriannau, TGCh a gwasanaethau digidol, gwasanaethau proffesiynol, ymchwil, rheoli cyfleusterau, cyfathrebu, digwyddiadau, bwyd a gofynion gweithredol eraill.

Mae'r Awdurdod yn cydnabod bod caffael yn fwy na'r broses o gaffael nwyddau, gwasanaethau a gwaith. Gall penderfyniadau ynghylch a ddylid caffael a beth i'w gaffael, sut mae gofynion yn cael eu cynllunio, sut yr ymgysylltir â'r farchnad, sut mae cyflenwyr yn cael eu dewis a sut mae contractau'n cael eu rheoli wedi hynny gael effeithiau economaidd, cymdeithasol, amgylcheddol a diwylliannol sylweddol dros gylch oes llawn contract neu ased.

Gall penderfyniadau caffael ddylanwadu ar gost a gwerth oes gyfan, allyriadau nwyon tŷ gwydr, defnydd o adnoddau a chylchredoldeb, bioamrywiaeth a chydnerthedd ecosystemau, atal gwastraff, dŵr a llygredd, Gwaith Teg ac arferion cyflogaeth, cydraddoldeb a hygyrchedd, darpariaeth iaith Gymraeg, lles cymunedol, cydnerthedd cadwyn gyflenwi a'r gwerth cyhoeddus ehangach a gynhyrchir trwy wariant.

Felly mae'r Awdurdod yn ystyried caffael fel ffordd o sicrhau'r nwyddau, y gwasanaethau a'r gwaith sy'n angenrheidiol i gyflawni ei swyddogaethau ac fel mecanwaith strategol ar gyfer sicrhau gwerth cyhoeddus hirdymor a chyfrannu at lesiant economaidd, cymdeithasol, amgylcheddol a diwylliannol.

Mae'r Polisi a'r Strategaeth hon yn sefydlu'r fframwaith cyffredinol ar gyfer gwneud penderfyniadau caffael. Mae'n nodi egwyddorion caffael yr Awdurdod, trefniadau llywodraethu, dull caffael cynaliadwy a chyfrifol yn gymdeithasol, amcanion strategol a blaenoriaethau gweithredu.

2. Diben a Chwmpas

Diben y Polisi a'r Strategaeth hon yw sicrhau bod caffael ar draws yr Awdurdod yn cael ei wneud yn gyfreithlon, yn dryloyw ac yn gymesur, gyda llywodraethu a chynllunio priodol a goruchwyliaeth briodol o faterion masnachol. Dylai caffael ganolbwyntio ar ganlyniadau, cefnogi rheolaeth effeithiol ar draws cylch oes llawn y contract a bod yn gydnaws ag amcanion strategol ehangach yr Awdurdod.

Dylai caffael hefyd integreiddio cyfrifoldeb amgylcheddol a chymdeithasol, cefnogi cymunedau Eryri, yr iaith Gymraeg a diwylliant Cymru, a darparu mynediad teg a chymesur at gyflenwyr galluog.

Mae'r Polisi a'r Strategaeth hon yn berthnasol i weithwyr a phobl eraill sy'n gweithredu ar ran yr Awdurdod sy'n cymryd rhan mewn gweithgareddau caffael, comisiynu neu reoli contractau. Mae hyn yn cynnwys y rhai sy'n gyfrifol am nodi gofynion, cymeradwyo gwariant, canfod cyflenwyr, cynnal ymarferion caffael, gwerthuso cynigion, dyfarnu contractau, rheoli cyflenwyr ac awdurdodi newidiadau i gontractau.

Mae'n berthnasol i gaffael nwyddau, gwasanaethau a gwaith waeth beth fo'r ffynhonnell ariannu, y maes gwasanaeth, hyd y contract neu'r llwybr caffael, gan gynnwys lle mae cynghorwyr allanol neu drydydd partïon yn cefnogi caffael ar ran yr Awdurdod.

Rhaid ymgymryd â phob gweithgaredd caffael yn unol â deddfwriaeth berthnasol a gofynion statudol, ynghyd â Rheolau Sefydlog yr Awdurdod sy'n Ymwneud â Chontractau, Rheoliadau Ariannol, Cynllun Dirprwyo a threfniadau llywodraethu perthnasol eraill.

3. Statws a Pherthynas â Dogfennau Eraill yr Awdurdod

Mae'r ddogfen hon yn sefydlu polisi caffael cyffredinol a chyfeiriad strategol yr Awdurdod. Nid yw'n disodli Rheolau Sefydlog yr Awdurdod sy'n Ymwneud â Chontractau, Rheoliadau Ariannol na Chynllun Dirprwyo.

Mae'r Rheolau Sefydlog sy'n Ymwneud â Chontractau yn sefydlu gofynion gweithdrefnol gorfodol yr Awdurdod ar gyfer caffael, gan gynnwys rheolau sy'n ymwneud â dyfynbrisiau, tendro, cymeradwyaethau, eithriadau, dyfarnu contractau a rheolaethau caffael eraill.

Diwygiwyd Rheolau Sefydlog presennol yr Awdurdod yn fwyaf diweddar ar 10 Mawrth 2025 ac maent yn adlewyrchu'r fframwaith caffael cyhoeddus presennol.

Mae fframwaith caffael yr Awdurdod yn gweithredu drwy gyfres o ddogfennau a rheolaethau cyflenwol.

Ar y lefel strategol, mae'r Polisi a'r Strategaeth hon yn gosod egwyddorion caffael, cyfeiriad, Amcanion Caffael Cyfrifol yn Gymdeithasol a disgwyliadau cynaliadwyedd yr Awdurdod.

Mae'r Rheolau Sefydlog, y Rheoliadau Ariannol a'r Cynllun Dirprwyo yn darparu'r fframwaith llywodraethu a rheoli ffurfiol.

Mae'r Gweithdrefnau a'r Pecyn Cymorth Caffael yn trosi'r gofynion hyn yn brosesau ymarferol, templedi a chanllawiau i swyddogion.

Mae canllawiau penodol i gategorïau yn darparu ystyriaethau cynaliadwyedd a masnachol mwy manwl ar gyfer meysydd fel adeiladu, rheoli tir, fflyd, TGCh, gwasanaethau proffesiynol a rheoli cyfleusterau.

Mae trefniadau rheoli contract yn darparu'r fframwaith ar gyfer rheoli darpariaeth, perfformiad cyflenwyr, ymrwymiadau cynaliadwyedd, risg, newid a gwelliant parhaus ar ôl dyfarnu contract.

Gyda'i gilydd, mae'r elfennau hyn yn ffurfio fframwaith rheoli caffael integredig sy'n cysylltu amcanion strategol yr Awdurdod â phenderfyniadau prynu unigol a chanlyniadau contractau.

4. Gweledigaeth ac Egwyddorion Caffael

Gweledigaeth gaffael yr Awdurdod yw defnyddio caffael cyhoeddus yn gyfrifol ac yn strategol i sicrhau canlyniadau o ansawdd uchel a gwerth hirdymor wrth amddiffyn amgylchedd Eryri, cefnogi ei chymunedau a'i diwylliant, lleihau effeithiau andwyol a chyfrannu at lesiant cenedlaethau'r presennol a'r dyfodol.
Bydd caffael yn cael ei arwain gan yr egwyddorion canlynol.

4.1 Cyfreithlondeb a Chydymffurfiaeth

Cynhelir yr holl gaffael yn unol â deddfwriaeth gaffael berthnasol, canllawiau statudol, polisi caffael Llywodraeth Cymru a gofynion llywodraethu mewnol yr Awdurdod.

Bydd gwerth amcangyfrifedig, cwmpas, hyd y contract a'r broses o agregu yn cael eu pennu'n gywir o'r cychwyn. Ni fydd gofynion yn cael eu rhannu na'u strwythuro'n artiffisial i osgoi trothwyon caffael, gofynion cystadleuaeth, llwybrau cymeradwyo na rhwymedigaethau tryloywder.

Rhaid i'r llwybr a ddewisir ar gyfer mynd i'r farchnad fod yn gyfreithlon, yn gymesur ac yn briodol i natur, gwerth, cymhlethdod a risg y gofyniad.

4.2 Uniondeb, Priodoldeb a Gwrthdaro Buddiannau

Bydd penderfyniadau caffael yn cael eu gwneud gyda gonestrwydd, gwrthrychedd, didueddrwydd a barn broffesiynol briodol.

Rhaid nodi, datgan, cofnodi a rheoli gwrthdaro buddiannau gwirioneddol, posibl a chanfyddedig. Ni ddylai perthnasoedd â chyflenwyr beryglu cystadleuaeth deg nac annibyniaeth penderfyniadau caffael.

Bydd penderfyniadau gwerthuso a dyfarnu yn cael eu cefnogi gan gofnod clir ac archwiliadwy.

4.3 Tryloywder ac Archwiliadwyedd

Bydd yr Awdurdod yn cynnal llwybr archwilio clir a chymesur sy'n ddigonol i ddangos yr angen busnes, y llwybr caffael, ymgysylltu â'r farchnad, y broses werthuso, cymeradwyaethau, penderfyniad dyfarnu, ystyriaethau cynaliadwyedd perthnasol a rheoli contractau wedi hynny.

Cyhoeddir hysbysiadau caffael gofynnol, gwybodaeth am gontractau a gwybodaeth dryloywder arall yn unol â'r ddeddfwriaeth berthnasol.

4.4 Cymesuredd

Bydd yr Awdurdod yn defnyddio dull caffael cymesur, sy'n seiliedig ar risg ac effaith.

Bydd lefel y cynllunio, ymgysylltu â'r farchnad, cystadleuaeth, diwydrwydd dyladwy, sicrwydd, gwerthuso a rheoli contractau yn adlewyrchu cyfanswm gwerth amcangyfrifedig y contract, gwerth oes gyfan, cymhlethdod technegol a masnachol, hanfodoldeb gweithredol, amodau'r farchnad, gwydnwch y gadwyn gyflenwi, risg gyfreithiol a risg i enw da ac arwyddocâd cynaliadwyedd y gofyniad.

Bydd gofynion cyflenwyr sy'n ymwneud â sefyllfa ariannol, trosiant, yswiriant, gallu, profiad blaenorol, achrediadau, systemau rheoli a thystiolaeth hefyd yn gymesur â'r contract. Ni ddylai gofynion greu rhwystrau diangen sy'n rhoi busnesau bach a chanolig, microfusnesau, mentrau gwirfoddol, cymunedol a chymdeithasol neu gyflenwyr galluog eraill dan anfantais.

4.5 Gwerth Oes Gyfan

Ni fydd gwerth am arian yn cael ei ddehongli fel y pris prynu cychwynnol isaf.
Bydd yr Awdurdod yn mabwysiadu dull gwerth oes gyfan, gan ystyried y costau, y manteision, y risgiau a'r canlyniadau ehangach sy'n gysylltiedig â gofyniad dros ei gylch oes llawn.
Lle bo'n berthnasol, bydd yr ystyriaeth yn cynnwys cost oes gyfan a chyfanswm cost perchnogaeth, ansawdd, dibynadwyedd, gwydnwch, effeithlonrwydd adnoddau, cylcholdeb, carbon oes gyfan, cydnerthedd, canlyniadau cymdeithasol a chymunedol a'r graddau y mae'r caffael yn cefnogi amcanion strategol ehangach.

4.6 Rheoli Galw, Atal a Chaffael Cylchol

Bydd cynllunio caffael yn dechrau drwy ystyried yr angen sylfaenol a'r canlyniad i'w gyflawni, yn hytrach na thybio bod angen pryniant newydd.
Bydd yr Awdurdod yn ceisio osgoi neu leihau galw diangen, gwneud y defnydd mwyaf o asedau presennol, ymestyn oes cynnyrch ac asedau trwy gynnal a chadw ac atgyweirio ac ystyried ailddefnyddio, adnewyddu, ailweithgynhyrchu, prydlesu, rhannu a modelau cyflenwi amgen eraill cyn caffael nwyddau newydd.

Gellir defnyddio canllawiau perthnasol, gan gynnwys Hierarchaeth Caffael Cynaliadwy WRAP, i gefnogi cymhwyso'r egwyddorion hyn.

4.7 Caffael Cynaliadwy a Chyfrifol yn Gymdeithasol

Bydd ystyriaethau economaidd, cymdeithasol, amgylcheddol a diwylliannol yn cael eu nodi yn ôl eu harwyddocâd, eu risg a'u cyfle a'u hintegreiddio drwy gydol cylch oes y caffael.

Ni fyddant yn cael eu trin fel ychwanegiadau generig at ddogfennaeth tendr. Lle bo gofynion cynaliadwyedd yn arwyddocaol, caiff eu cyfieithu i fanylebau, gofynion cyfranogiad, meini prawf dyfarnu, amodau contract, dangosyddion perfformiad allweddol a threfniadau perfformiad cyflenwyr.

4.8 Hygyrchedd y Farchnad a Chystadleuaeth Deg

Bydd caffael yn cael ei gynllunio i gefnogi cystadleuaeth deg ac effeithiol a mynediad cymesur i gyflenwyr galluog. Bydd yr Awdurdod yn ceisio osgoi rhwystrau gweinyddol neu ariannol diangen, yn enwedig lle gallai'r rhain effeithio'n anghymesur ar fusnesau bach a chanolig, microfusnesau, mentrau gwirfoddol, cymunedol a chymdeithasol a chyflenwyr arbenigol.

4.9 Rheoli Contractau a Gwireddu Manteision

Bydd caffael yn cael ei reoli fel gweithgaredd cylch oes contract llawn. Dylid ymgorffori ymrwymiadau arwyddocaol a wneir yn ystod y tendro yn y contract canlyniadol a'u monitro fel danfoniadau, rhwymedigaethau cytundebol, dangosyddion perfformiad allweddol neu ymrwymiadau gwella. Diben rheoli contractau fydd sicrhau cydymffurfiaeth, perfformiad, gwireddu manteision a gwelliant parhaus.

5. Fframwaith Deddfwriaethol a Pholisi

Bydd yr Awdurdod yn ymgymryd â chaffael yn unol â'r fframwaith deddfwriaethol a pholisi sy'n llywodraethu caffael cyhoeddus yng Nghymru.

5.1 Deddf Caffael 2023 a Rheoliadau Caffael (Cymru) 2024

Mae Deddf Caffael 2023 a Rheoliadau Caffael (Cymru) 2024 yn darparu'r prif fframwaith statudol ar gyfer caffael cyhoeddus a wneir gan yr Awdurdod.
Bydd yr Awdurdod yn rhoi sylw i'r amcanion a'r gofynion caffael statudol sy'n ymwneud â gwerth am arian, budd cyhoeddus, tryloywder, uniondeb, mynediad i fusnesau bach a chanolig, gwrthdaro buddiannau, cystadleuaeth, dyfarnu, perfformiad contract, addasiadau a therfynu.

Bydd gwerth amcangyfrifedig y contract yn cael ei gyfrifo ar sail y gofyniad llawn a ragwelir, gan gynnwys TAW lle bo angen, estyniadau, lotiau a gwariant perthnasol arall.

Ar gyfer caffaeliadau sy'n dechrau ar neu ar ôl 1 Ionawr 2026, y prif drothwyon sy'n berthnasol i awdurdod contractio is-ganolog yw:

Math o gontract	Trothwy gan gynnwys TAW
Nwyddau a gwasanaethau	£207,720
Gweithiau	£5,193,000
Gwasanaethau cyffyrddiad ysgafn	£663,540
Contractau consesiwn	£5,193,000

Bydd trothwyon cyfredol bob amser yn cael eu cadarnhau pan fydd y caffael yn dechrau.
I awdurdodau datganoledig Cymru, mae contract a reoleiddir sydd islaw'r trothwy, gyda gwerth amcangyfrifedig o £30,000 neu fwy gan gynnwys TAW yn gontract islaw'r trothwy hysbysadwy ac mae'n ddarostyngedig i dryloywder statudol perthnasol a gofynion eraill.
Gall Rheolau Sefydlog Mewnol osod gofynion ychwanegol a rhaid eu dilyn ochr yn ochr â gofynion statudol.

5.2 Deddf Partneriaeth Gymdeithasol a Chaffael Cyhoeddus (Cymru) 2023

Mae Deddf Partneriaeth Gymdeithasol a Chaffael Cyhoeddus (Cymru) 2023 yn sefydlu'r prif fframwaith statudol ar gyfer caffael cyhoeddus cyfrifol yn gymdeithasol yng Nghymru.
Bydd yr Awdurdod yn ceisio gwella lles economaidd, cymdeithasol, amgylcheddol a diwylliannol drwy gaffael a bydd yn cynnal ac yn cyhoeddi Amcanion Caffael Cyfrifol yn Gymdeithasol. Mae'r Polisi a'r Strategaeth hon yn ffurfio strategaeth gaffael yr Awdurdod at ddibenion y Ddeddf.

Bydd yr Awdurdod hefyd yn cynnal y gofrestr contractau ofynnol, yn cyflawni gofynion adrodd statudol ac yn cymryd pob cam rhesymol i gyflawni Amcanion Caffael Cyfrifol yn Gymdeithasol perthnasol mewn contractau rhagnodedig.

Mae gofynion penodol yn berthnasol i gontractau adeiladu mawr a chontractau gwasanaethau allanoli. Lle bo'n berthnasol, bydd yr Awdurdod yn ymgorffori'r gofynion statudol perthnasol o ran gwaith cyhoeddus cymdeithasol neu'r gweithlu ac yn sefydlu trefniadau ar gyfer monitro eu gweithrediad.

5.3 Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015

Bydd caffael yn cefnogi amcanion llesiant yr Awdurdod a'i gyfraniad at y nodau llesiant cenedlaethol. Bydd y pum ffordd o weithio yn llywio cynllunio caffael.

- Bydd meddwl hirdymor yn cefnogi ystyriaeth o gost oes gyfan, gwydnwch, effeithiau amgylcheddol a gofynion gwasanaeth yn y dyfodol.
- Bydd atal yn cefnogi rheoli galw, atal gwastraff a chamau cynnar i osgoi effeithiau andwyol.
- Bydd integreiddio'n cysylltu caffael ag amcanion amgylcheddol, ariannol, cydraddoldeb, yr iaith Gymraeg a gwasanaeth.

- Bydd cydweithio yn cefnogi caffael ar y cyd priodol ac atebion a rennir.
- Bydd cynnwys yn annog ymgysylltu â defnyddwyr, cymunedau a rhanddeiliaid perthnasol lle gall hyn wella gofynion sylweddol mewn modd arwyddocaol.

5.4 Deddf yr Amgylchedd (Cymru) 2016

Bydd yr Awdurdod yn defnyddio gweithgarwch caffael perthnasol i gefnogi ei ddyletswydd i gynnal a gwella bioamrywiaeth a hyrwyddo cydnerthedd ecosystemau. Rhoddir sylw i ystyriaethau bioamrywiaeth, bioddiogelwch ac ecosystemau cyn gynted ag y bo'n ymarferol lle bo hynny'n arwyddocaol, a gallant ddylanwadu ar reoli galw, manylebau, gwerthuso, amodau contract a gofynion perfformiad cyflenwyr.

5.5 Datganiad Polisi Caffael Cymru a Nodiadau Polisi Caffael Cymru

Bydd yr Awdurdod yn ystyried Datganiad Polisi Caffael Cymru a Nodiadau Polisi Caffael Cymru perthnasol. Mae polisi caffael Cymru yn rhoi pwyslais penodol ar gaffael cynaliadwy a chaffael sy'n seiliedig ar werth, datgarboneiddio, Gwaith Teg, cadwyni cyflenwi gwydn, mynediad at fusnesau bach a chanolig, cydweithio, gallu caffael a defnydd gwell o ddata caffael. Mae'r egwyddorion hyn wedi'u hadlewyrchu drwy gydol y Strategaeth hon.

6. Llywodraethu Caffael, Rôlau ac Atebolrwydd

Bydd yr Awdurdod yn gweithredu model caffael dosbarthedig cymesur a gefnogir gan gydlynu a goruchwyliaeth gorfforaethol.

Bydd meysydd gwasanaeth yn parhau i fod yn gyfrifol am ddiffinio gofynion gweithredol, rheoli cyllidebau a pherchnogi canlyniadau contractau, tra bydd safonau caffael, sicrwydd a chyfeiriad strategol yn cael eu cydlynu'n gorfforaethol.

Bydd Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Corfforaethol yn ysgwyddo'r cyfrifoldeb gweithredol uwch dros gaffael. Bydd y rôl hon yn darparu goruchwyliaeth strategol, yn cefnogi gallu ac adnoddau caffael digonol, yn adolygu risgiau caffael sylweddol ac yn sicrhau bod perfformiad caffael yn cael ei ystyried trwy drefniadau llywodraethu priodol.

Mae'r cyfrifoldeb hwn hefyd yn ymestyn i gydlynu polisi, gweithdrefnau, canllawiau, cynllunio a sicrwydd caffael. Bydd y rôl yn cefnogi penderfyniadau ynghylch y llwybr ar gyfer mynd i'r farchnad, ymarferion caffael sylweddol, asesu caffael cynaliadwy, adrodd ar gaffael, tryloywder statudol, y gofrestr contractau, hyfforddiant a chaffael cydweithredol. Gall deiliad y swydd ymgymryd â'r swyddogaethau hyn yn uniongyrchol neu drwy swyddogion dirprwyedig a meysydd gwasanaeth, gan ddarparu goruchwyliaeth strategol, cyngor a sicrwydd tra'n cadw cyfrifoldeb am sicrhau cydymffurfiaeth â deddfwriaeth, polisi a gofynion llywodraethu caffael.

Bydd Penaethiaid Gwasanaeth a deiliaid cyllidebau yn parhau i fod yn gyfrifol am gaffael a wneir yn eu meysydd. Byddant yn sicrhau bod gofynion yn cael eu cynllunio, eu cyllidebu, eu hawdurdodi a'u rheoli'n briodol a bod ystyriaethau caffael, masnachol a chynaliadwyedd perthnasol yn cael sylw.

Bydd swyddogion comisiynu a swyddogion cyfrifol yn diffinio'r angen busnes, yn herio'r galw, yn sefydlu gwerth amcangyfrifedig, yn asesu risgiau, yn cefnogi ymgysylltiad â'r farchnad, yn datblygu manylebau ac yn cymryd rhan mewn gwerthuso a rhoi'r contract ar waith.

Bydd Cyllid yn cefnogi sicrwydd cyllideb, dadansoddi gwariant, diwydrwydd dyladwy ariannol, costio oes gyfan, rheolaethau prynu-i-dalu, talu'n brydlon ac adnabod cyfleoedd i wella gwerth.

Ceir cyngor cyfreithiol, llywodraethu ac arbenigol lle bo angen ar gyfer caffael gwerth uchel, cymhleth, newydd neu risg uwch.

Bydd gan gontractau perthnasol reolwr contract enwebedig sy'n gyfrifol am baratoi cyflenwyr ar gyfer cyflawni'r contract, perfformiad, risg, gwariant, ymrwymiadau cynaliadwyedd, newidiadau, estyniadau a gadael contract.

Cynhelir gwahanu dyletswyddau priodol rhwng diffinio gofynion, cymeradwyo, gwerthuso, awdurdodi ariannol a dyfarnu contract.

7. Cynllunio Caffael a'r Cylch Oes Masnachol

Bydd yr Awdurdod yn rheoli caffael fel cylch oes masnachol wedi'i gynllunio gan ddechrau drwy nodi a herio'r angen a pharhau drwy ymgysylltu â'r farchnad, dod o hyd i gyflenwyr, dyfarnu contractau, rheoli contractau ac ymadael.

Bydd cynllunio caffael yn digwydd yn ddigon cynnar i alluogi'r Awdurdod i ystyried modelau cyflawni amgen, deall amodau'r farchnad, asesu risgiau a chyfleoedd cynaliadwyedd a sefydlu trefniadau rheoli contractau priodol.

- Bydd caffaeliadau arwyddocaol yn cael eu hasesu yn ôl gwerth, cymhlethdod, risg fasnachol, arwyddocâd gweithredol ac arwyddocâd o ran cynaliadwyedd.
- Bydd caffaeliadau arferol yn cael eu rheoli drwy reolaethau mewnol cymesur.
- Fel arfer, bydd caffaeliadau arwyddocaol yn gofyn am gynllunio ffurfiol, asesiad cynaliadwyedd a pherchnogaeth contract wedi'i nodi.
- Fel arfer, bydd caffael strategol neu risg uchel yn gofyn am strategaeth ffurfiol ar gyfer dod o hyd i gyflenwyr, asesiad risg manwl, ymgysylltu â'r farchnad lle bo'n briodol, dadansoddiad gwerth oes gyfan, sicrwydd uwch a threfniadau rheoli contractau strwythuredig.

Ymgysylltu â'r Farchnad

- Bydd yr Awdurdod yn ceisio deall y farchnad cyn cwblhau gofynion sylweddol.
- Gall dadansoddiad o'r farchnad ystyried capasiti cyflenwyr, busnesau bach a chanolig a mentrau gwirfoddol, cymunedol a chymdeithasol, arloesedd, gallu cynaliadwyedd, cyfyngiadau'r gadwyn gyflenwi, costau dangosol, strwythur contractau a rhwystrau posibl i gyfranogiad.
- Gellir defnyddio ymgysylltiad cynnar â'r farchnad lle gall wella cystadleuaeth, ansawdd manylebau, arloesedd, cynaliadwyedd neu ddealltwriaeth fasnachol.

Manylebau a Gwerthusiad

- Dylai manylebau ganolbwyntio ar y canlyniadau a'r perfformiad gofynnol lle bo hyn yn briodol.
- Bydd meini prawf gwerthuso yn cael eu sefydlu cyn gwahodd tendrau a byddant yn gymesur, yn berthnasol ac yn fesuradwy.
- Gall y gwerthusiad ystyried pris, cost oes gyfan, ansawdd, perfformiad technegol, carbon, cylcholdeb, bioamrywiaeth, Gwaith Teg, gwerth cymdeithasol, y Gymraeg, hygyrchedd, gwydnwch ac arloesedd lle mae'r materion hyn yn berthnasol i'r caffael.

Dyfarnu Contract a'i Roi ar Waith

Cyn cychwyn y contract, bydd y cymeradwyaethau a'r cofnodion caffael gofynnol yn cael eu cwblhau, bydd y contract yn cael ei weithredu'n briodol a bydd gwybodaeth berthnasol yn cael ei chofnodi. Bydd rheolwr contract yn cael ei nodi, a bydd ymrwymiadau arwyddocaol cyflenwyr yn cael eu trosi'n ofynion contract mesuradwy lle bo'n briodol.

8. Caffael Cynaliadwy a Chyfrifol yn Gymdeithasol

Bydd ystyriaethau caffael cynaliadwy a chyfrifol yn gymdeithasol yn cael eu hintegreiddio drwy gydol y cylch oes masnachol. Bydd yr Awdurdod yn canolbwyntio ar faterion sydd o arwyddocâd i'r gofyniad yn hytrach na cheisio cymhwyso'r un gofynion cynaliadwyedd i bob caffaeliad.

8.1 Newid Hinsawdd a Charbon

Bydd caffael perthnasol yn ystyried osgoi galw diangen, carbon ymgorfforedig, allyriadau gweithredol, defnydd ynni a thanwydd, trafnidiaeth, deunyddiau, allyriadau cyflenwyr, carbon oes gyfan a hirhoedledd asedau.

Bydd y gofynion yn gymesur ag arwyddocâd carbon y caffael a gallu'r farchnad.

Ar gyfer categorïau arwyddocaol, bydd yr Awdurdod yn ceisio canlyniadau carbon mesuradwy ar lefel contract yn raddol yn hytrach na dibynnu'n llwyr ar ymrwymiadau generig cyflenwyr.

8.2 Economi Gylchol ac Effeithlonrwydd Adnoddau

Bydd yr Awdurdod yn blaenoriaethu atal a lleihau galw cyn prynu nwyddau newydd.

Bydd caffael perthnasol yn ystyried ailddefnyddio, atgyweirio, adnewyddu, ailweithgynhyrchu, gwydnwch, y gallu i uwchraddio, rhannau sbâr, cynnwys wedi'i ailgylchu, trefniadau cymryd cynhyrchion yn ôl, pecynnu y gellir ei ailddefnyddio, prydlesu ac adfer ar ddiwedd oes.

Ni fydd cynnyrch y gellir ei ailgylchu ynddo'i hun yn dangos bod dull caffael cylchol wedi'i gyflawni.

8.3 Bioamrywiaeth, Cydnerthedd Ecosystemau a Bioddiogelwch

Mae bioamrywiaeth a chydnerthedd ecosystemau yn flaenoriaethau penodol o ystyried pwrpas ac arwyddocâd amgylcheddol Eryri.

Bydd caffael perthnasol yn ystyried cynefinoedd, rhywogaethau, cysylltedd ecolegol, mawndir, coetir, priddoedd, cyrsiau dŵr, rhywogaethau ymledol, iechyd planhigion a chydnerthedd ecosystemau ehangach.

Gall gofynion priodol gynnwys datganiadau dull ecolegol, gweithdrefnau bioddiogelwch, tarddiad planhigion, gofynion di-fawn, atal llygredd, diogelu cynefinoedd a monitro amgylcheddol.

8.4 Dŵr, Llygredd a Chydnerthedd Hinsawdd

Bydd caffael perthnasol yn ystyried effeithlonrwydd dŵr, atal llygredd, defnyddio cemegau, dŵr ffo, ansawdd aer, sŵn a risg gollyngiadau.

Bydd asedau a gwasanaethau hirhoedlog hefyd yn ystyried addasu i'r hinsawdd, gan gynnwys risgiau o lifogydd, sychder, gorboethi, tanau gwyllt, stormydd, erydiad a tharfu ar seilwaith neu'r gadwyn gyflenwi.

8.5 Gwaith Teg a Chadwyni Cyflenwi Moesegol

Bydd yr Awdurdod yn ceisio cefnogi arferion gwaith teg, moesegol a chynhwysol drwy gaffael perthnasol.

Gall ystyriaethau Gwaith Teg gynnwys gwobr deg, llais y gweithiwr, trefniadau cyflogaeth, cydraddoldeb, iechyd a diogelwch, datblygu'r gweithlu ac isgontractio cyfrifol.

Bydd gofynion caethwasiaeth fodern a chaffael moesegol yn seiliedig ar risg ac yn canolbwyntio ar gategorïau a chadwyni cyflenwi risg uwch.

8.6 Cydraddoldeb a Hygyrchedd

Bydd gofynion cydraddoldeb a hygyrchedd yn cael eu hystyried lle bo'n berthnasol i'r nwyddau, y gwasanaethau neu'r gwaith sy'n cael ei gaffael. Dylid ymgorffori hygyrchedd yn y dyluniad caffael yn hytrach na'i drin fel addasiad ar ôl dyfarnu yn unig.

8.7 Busnesau Bach a Chanolig, Mentrau Gwirfoddol, Cymunedol a Chymdeithasol a Hygyrchedd y Farchnad

Bydd yr Awdurdod yn ceisio sicrhau bod cyfleoedd caffael yn hygyrch i fusnesau bach a chanolig galluog, microfusnesau, mentrau gwirfoddol, cymunedol a chymdeithasol a chyflenwyr arbenigol.

Gall dyluniad caffael gynnwys gofynion ariannol ac yswiriant cymesur, defnyddio lotiau, tendro ar y cyd drwy gonsortiwm, dogfennaeth glir, cyfnodau tendro rhesymol ac ymgysylltu cynnar â'r farchnad. Ni fydd lleoliad daearyddol yn unig yn pennu dyfarniad contract.

8.8 Gwerth Cymdeithasol a Chymunedol

Gall caffael perthnasol geisio manteision cymunedol ychwanegol megis cyflogaeth, sgiliau, prentisiaethau, hyfforddiant, gweithgaredd addysgol, gwirfoddoli ac ymgysylltu cymunedol.

Bydd gwerth cymdeithasol yn cael ei arwain gan ganlyniadau ac yn benodol i gontractau yn hytrach nag yn seiliedig ar gwestiynau tendr generig.

8.9 Iaith, Diwylliant a Threftadaeth Cymru

Bydd caffael yn cefnogi cyfrifoldebau ac ymrwymiadau'r Awdurdod sy'n ymwneud â'r iaith, diwylliant a threftadaeth Cymru.

Gall gofynion perthnasol gynnwys darparu gwasanaethau dwyieithog, cyfathrebu yn y Gymraeg, rhyngwynebau digidol, arwyddion, gwasanaethau dehongli, cymhwysedd diwylliannol, sgiliau traddodiadol a diogelu asedau hanesyddol neu ddiwylliannol.

9. Caffael Cynaliadwy yn Seiliedig ar Gategori

Bydd gofynion cynaliadwyedd yn cael eu teilwra i nodweddion ac effeithiau'r categori caffael perthnasol.

Categori	Ystyriaethau strategol
Adeiladu a seilwaith	Cost oes gyfan a charbon, deunyddiau, cylchredoldeb, bioamrywiaeth, gwastraff, Gwaith Teg, gwydnwch a gofynion gwaith cyhoeddus cymdeithasol lle bo'n berthnasol
Cadwraeth a rheoli tir	Bioamrywiaeth, cydnerthedd ecosystemau, bioddiogelwch, tarddiad planhigion, pridd, dŵr, allyriadau peiriannau a chanlyniadau ecolegol
Fflyd, peiriannau a pheirianwaith	Defnydd o asedau, dewisiadau amgen allyriadau isel, cyfanswm cost perchnogaeth, ynni, cynnal a chadw, y gallu i gael ei atgyweirio ac adfer ar ddiwedd oes
TGCh a digidol	Estyn oes asedau, ynni, y gallu i gael ei atgyweirio, adnewyddu, gwastraff electronig, ôl troed carbon

	gwasanaethau cwmwl, hygyrchedd, y Gymraeg, data a chadwyni cyflenwi moesegol
Gwasanaethau proffesiynol	Angen, canlyniadau, trosglwyddo gwybodaeth, teithio, hygyrchedd busnesau bach a chanolig, yr iaith Gymraeg, eiddo deallusol a throsglwyddo sgiliau
Gwasanaethau ymwelwyr a thwristiaeth	Teithio, bioamrywiaeth, gwastraff, bwyd, hygyrchedd, y Gymraeg, diwylliant, Gwaith Teg a chanlyniadau cymunedol
Rheoli cyfleusterau	Ynni, dŵr, cemegau, gwastraff, carbon, Gwaith Teg ac effeithlonrwydd gwasanaeth
Dodrefn	Osgoi, ailddefnyddio, atgyweirio, adnewyddu, pren cyfrifol, cynnwys wedi'i ailgylchu a chymryd yn ôl
Tecstilau a PPE	Gwydnwch, llafur moesegol, caethwasiaeth fodern, ffibrau, cemegau, atgyweirio a chymryd yn ôl
Bwyd ac arlwyo	Gwastraff bwyd, cyrchu cynaliadwy, pecynnu, opsiynau sy'n seiliedig yn bennaf ar blanhigion, Gwaith Teg a chydnerthedd y gadwyn gyflenwi

Bydd canllawiau manwl ar gyfer categorïau yn cael eu datblygu lle mae gwariant, effaith ar gynaliadwyedd neu risg weithredol yn cyfiawnhau cefnogaeth ychwanegol.

10. Amcanion Caffael Cymdeithasol Gyfrifol 2026–2029

Bydd yr Awdurdod yn cynnal yr Amcanion Caffael Cyfrifol yn Gymdeithasol canlynol.

Amcan 1 – Llywodraethu Caffael Cryf, Tryloyw a Chymesur
Bydd yr Awdurdod yn sicrhau bod caffael yn gyfreithlon, yn dryloyw, yn gymesur ac wedi'i ategu gan atebolrwydd clir, gallu priodol a gwybodaeth ddibynadwy.

Bydd hyn yn cynnwys cynnal gweithdrefnau caffael priodol, piblinell flaengar, cofrestr contractau, cofnodion caffael, hyfforddiant a goruchwyliaeth uwch briodol.

Amcan 2 – Sicrhau Gwerth Oes Gyfan a Defnyddio Adnoddau Cyhoeddus yn Effeithlon
Bydd yr Awdurdod yn herio'r galw ac yn ceisio gwerth hirdymor drwy ystyried cost, ansawdd, perfformiad, risg ac effeithiau gydol oes.

Bydd hyn yn cynnwys ailddefnyddio ac atgyweirio, cydweithio priodol, costio oes gyfan, cynllunio gwell, rheoli contractau'n weithredol a nodi arbedion, effeithlonrwydd ac osgoi costau.

Amcan 3 – Lleihau Carbon, Defnydd o Adnoddau ac Effeithiau Amgylcheddol Ehangach
Bydd yr Awdurdod yn defnyddio caffael i gefnogi datgarboneiddio, cylchredoldeb, cydnerthedd hinsawdd a defnydd cyfrifol o adnoddau.

Bydd camau gweithredu blaenoriaeth yn cynnwys nodi gwariant carbon uchel, ymgorffori gofynion carbon cymesur, lleihau gwastraff a phecynnu, cynyddu ailddefnyddio ac atgyweirio a gwella gwybodaeth amgylcheddol ar lefel contract.

Amcan 4 – Diogelu a Gwella Bioamrywiaeth a Gwydnwch Ecosystemau
Bydd yr Awdurdod yn defnyddio caffael i gefnogi bioamrywiaeth, bioddiogelwch a chydnerthedd ecosystemau.

Bydd hyn yn cynnwys nodi risgiau ecolegol, atal rhywogaethau ymledol, cymhwyso gofynion priodol ar gyfer dod o hyd i gyflenwyr, amddiffyn pridd a dŵr a chynnwys rheolaethau ecolegol priodol mewn contractau arwyddocaol. O ystyried pwrpas statudol yr Awdurdod, bydd hyn yn cael ei drin fel blaenoriaeth gaffael benodol.

Amcan 5 – Hyrwyddo Gwaith Teg, Cydraddoldeb a Chadwyni Cyflenwi Cyfrifol
Bydd yr Awdurdod yn defnyddio caffael i gefnogi arferion gwaith teg, moesegol a chynhwysol a lleihau'r risg o gamfanteisio.

Bydd hyn yn cynnwys gofynion Gwaith Teg cymesur, diwydrwydd dyladwy moesegol yn y gadwyn gyflenwi, cydraddoldeb, hygyrchedd ac isgontractio cyfrifol.

Amcan 6 – Cefnogi Marchnadoedd Amrywiol, Hygyrch a Gwydn
Bydd yr Awdurdod yn ceisio gwneud cyfleoedd caffael yn hygyrch i gyflenwyr galluog a chefnogi marchnadoedd amrywiol a gwydn.

Bydd hyn yn cynnwys gweledegdd ymlaen llaw, ymgysylltu â'r farchnad, cael gwared ar rwystrau anghymesur, gofynion ariannol a thystiolaeth gymesur, cyfranogiad busnesau bach a chanolig a mentrau gwirfoddol, cymunedol a chymdeithasol.

Amcan 7 – Cefnogi Cymunedau, Iaith, Diwylliant a Threftadaeth Cymru yn Eryri
Bydd caffael perthnasol yn cefnogi lles cymunedol, yr iaith Gymraeg, hunaniaeth ddiwylliannol a threftadaeth Eryri.

Bydd hyn yn cynnwys gofynion priodol o ran y Gymraeg, canlyniadau cymunedol, cyfleoedd sgiliau, hygyrchedd a diogelu asedau diwylliannol a hanesyddol.

Cymhwyso'r Amcanion

Ni fydd y saith amcan yn cael eu defnyddio fel rhestr wirio safonol ym mhob tendr. Yn ystod y cyfnod cynllunio caffael, bydd yr Awdurdod yn nodi pa amcanion sydd o arwyddocâd i'r gofyniad.

Yna bydd amcanion perthnasol yn cael eu hadlewyrchu'n gymesur mewn manylebau, meini prawf gwerthuso, amodau contract, dangosyddion perfformiad allweddol a threfniadau rheoli contractau.

Ar gyfer contractau rhagnodedig, bydd yr Awdurdod yn cofnodi'r camau rhesymol a gymerwyd i ddilyn amcanion perthnasol.

11. Rheoli Contractau a Pherfformiad Cyflenwyr

Bydd contractau'n cael eu rheoli yn ôl eu gwerth, eu cymhlethdod, eu harwyddocâd gweithredol a'u risg.

Gall contractau arferol ofyn am gadarnhad sylfaenol o ddanfoniad, rheoli anfonebau a rheoli dyddiadau dod i ben.

Fel arfer, dylai contractau arwyddocaol gynnwys rheolwr contract enwebedig, gofynion perfformiad wedi'u diffinio, adolygiad cyflenwyr cyfnodol, monitro ariannol a monitro cynaliadwyedd perthnasol.

Fel arfer, dylai contractau strategol neu risg uchel gynnwys cynllun rheoli contractau ffurfiol, trefniadau rhoi contract ar waith, dangosyddion perfformiad allweddol wedi'u diffinio, rheoli risg, adolygiad cyflenwyr strwythuredig, rheoli newid, camau gwella a chynllunio ymadael ffurfiol.

Lle cyfrannodd ymrwymiadau caffael cynaliadwyedd neu gymdeithasol gyfrifol yn sylweddol at y penderfyniad dyfarnu, dylid ymgorffori'r ymrwymiadau hynny mewn rheoli perfformiad a'u monitro yn ystod y broses gyflawni.

Bydd newidiadau ac estyniadau i gontractau yn cael eu rheoli drwy lywodraethu priodol a'u hystyried mewn perthynas â sail gyfreithiol, effaith ariannol, perfformiad cyflenwyr, goblygiadau cynaliadwyedd a pha un a fyddai ailgaffael yn darparu canlyniad gwell.

Bydd talu'n brydlon yn rhan o reoli cadwyn gyflenwi gyfrifol. Bydd anfonebau dilys yn cael eu talu yn unol â gofynion statudol a chytundebol perthnasol.

12. Piblinell Gaffael, Data a Gallu

Bydd yr Awdurdod yn cynnal piblinell gaffael dreiglol sy'n cwmpasu o leiaf 18–24 mis lle bo'n ymarferol.

Bydd y biblinell yn darparu gweledegdd o ofynion y dyfodol, dyddiadau dod i ben contractau, gwerthoedd amcangyfrifedig, amserlenni caffael, swyddogion cyfrifol, blaenoriaethau cynaliadwyedd, anghenion ymgysylltu â'r farchnad a chyfleoedd cydweithredol posibl.

Defnyddir cynllunio ymlaen llaw i leihau brys y gellir ei osgoi, gwella parodrwydd ar gyfer y farchnad a nodi cyfleoedd ar gyfer agregu neu gydweithio.

Bydd yr Awdurdod yn gwella gwybodaeth am gaffael a chyflenwyr yn raddol, gan gynnwys gwariant yn ôl cyflenwr, categori, maes gwasanaeth, contract a llwybr caffael.

Lle bo'n ddefnyddiol ac yn gymesur, gall gwybodaeth ychwanegol gynnwys statws busnesau bach a chanolig a mentrau gwirfoddol, cymunedol a chymdeithasol, risg

cynaliadwyedd contract, gwybodaeth am garbon, data gwerth cymdeithasol, perfformiad cyflenwyr a diwedd contract.

Bydd gallu caffael yn cael ei ddatblygu yn unol â chyfrifoldebau swyddogion. Dylai staff perthnasol ddeall Rheolau Sefydlog, trothwyon, llwybrau caffael, gwrthdaro buddiannau, egwyddorion caffael cynaliadwy a chyfrifoldebau rheoli contractau.

Bydd angen gallu dyfnach ar swyddogion sy'n ymgymryd â chaffael yn rheolaidd mewn deddfwriaeth caffael, ymgysylltu â'r farchnad, manylebau, gwerthuso, gwerth oes gyfan a rheoli contractau.

Ceir cymorth arbenigol ar gyfer caffael cymhleth neu risg uwch.

13. Cydweithio

Bydd yr Awdurdod yn ystyried caffael cydweithredol lle gall hyn wella gwerth, gallu, gwydnwch neu ganlyniadau ehangach.

Gallai cydweithio posibl gynnwys awdurdodau Parciau Cenedlaethol eraill, awdurdodau lleol, Llywodraeth Cymru, Cyfoeth Naturiol Cymru, cyrff cyhoeddus eraill yng Ngogledd Cymru a sefydliadau caffael sector cyhoeddus priodol.

Bydd trefniadau cydweithredol yn cael eu hasesu yn ôl a ydynt yn bodloni'r gofyniad gwirioneddol, yn darparu gwerth oes gyfan, yn darparu telerau cytundebol priodol, yn caniatáu gofynion cynaliadwyedd perthnasol ac yn darparu mynediad priodol i gyflenwyr.

Defnyddir cydweithio lle mae'n gwella canlyniadau yn hytrach nag fel rhagosodiad awtomatig.

14. Perfformiad, Adrodd a Gwelliant Parhaus

Bydd yr Awdurdod yn sefydlu fframwaith perfformiad caffael cymesur i asesu gweithrediad y Strategaeth hon a'i Hamcanion Caffael Cyfrifol yn Gymdeithasol.

Dylai'r fframwaith perfformiad cychwynnol ganolbwyntio ar nifer y gellir ei reoli o fesurau.

Ardal	**Mesur enghreifftiol**
Gallu	Swyddogion perthnasol yn cwblhau hyfforddiant caffael
Cynllunio	Caffaeliadau wedi'u cynllunio sydd wedi'u cynnwys yn y biblinell gaffael ymlaen
Tryloywder	Cyflawnrwydd cofnodion a chofrestrau contract gofynnol
Atebolrwydd	Contractau arwyddocaol gyda rheolwyr contract enwebedig

Cynaliadwyedd	Caffaeliadau perthnasol yn cwblhau asesiad cynaliadwyedd
Cyflenwi contract	Contractau strategol gyda dangosyddion perfformiad allweddol cynaliadwyedd perthnasol
Taliad prydlon	Anfonebau dilys wedi'u talu o fewn y cyfnodau talu perthnasol
Hygyrchedd y farchnad	Cyfranogiad busnesau bach a chanolig a mentrau gwirfoddol, cymunedol a chymdeithasol lle mae data dibynadwy ar gael
Gwerth oes gyfan	Caffaeliadau perthnasol sy'n defnyddio costio oes gyfan
Bioamrywiaeth	Contractau arwyddocaol sy'n ymgorffori gofynion bioamrywiaeth neu fioddiogelwch
Cylchredoldeb	Contractau arwyddocaol sy'n ymgorffori gofynion sy'n ymwneud ag ailddefnyddio, atgyweirio neu gylchredoldeb
Carbon	Gwybodaeth carbon a gasglwyd ar gyfer categorïau blaenoriaeth
Canlyniadau cymunedol	Ymrwymiadau cymdeithasol a chymunedol perthnasol wedi'u cyflawni

Bydd targedau'n cael eu sefydlu pan fydd digon o wybodaeth sylfaenol ar gael. Bydd gwybodaeth am berfformiad yn cael ei defnyddio i gefnogi adrodd statudol, goruchwyliaeth uwch reolwyr, datblygu gallu, blaenoriaethu categorïau, gwella rheoli contractau a gwelliant parhaus.

15. Gweithredu a Datblygu Aeddfedrwydd

Bydd y Polisi a'r Strategaeth hon yn cael eu gweithredu fesul cam i sicrhau bod yr Awdurdod yn sefydlu'r seilwaith llywodraethu a chaffael hanfodol cyn datblygu gallu caffael mwy datblygedig yn raddol.

Cam 1 – Sefydlu'r Sylfeini
Y blaenoriaethau cychwynnol fydd cadarnhau atebolrwydd gweithredol ar lefel uwch dros gaffael, dynodi cyfrifoldeb cydlynu caffael, cymeradwyo a chyfleu'r Polisi a'r Strategaeth hon, cyhoeddi Amcanion Caffael Cyfrifol yn Gymdeithasol, dilysu gweithdrefnau a chyfrifoldebau caffael, gwella gweledded contractau cyfredol a sefydlu'r biblinell gaffael ymlaen llaw.

Cam 2 – Safoni Prosesau Caffael Craidd
Bydd yr Awdurdod yn datblygu ac yn gweithredu Pecyn Cymorth Caffael cymesur sy'n cwmpasu cychwyn caffael, penderfyniadau ynghylch y llwybr ar gyfer mynd i'r farchnad, asesu risg cynaliadwyedd, ymgysylltu â'r farchnad, datblygu manylebau, gwerthuso, gwrthdaro buddiannau, dyfarnu contractau, rheoli contractau, dangosyddion perfformiad allweddol, rheoli newid, dyfarniadau uniongyrchol a gwersi a ddysgwyd.

Cyflwynir hyfforddiant ymwybyddiaeth caffael perthnasol ochr yn ochr â'r Pecyn Cymorth.

Cam 3 – Ymgorffori Caffael Cynaliadwy a Chymdeithasol Gyfrifol
Bydd yr Awdurdod yn cryfhau'n raddol ganllawiau cynaliadwyedd penodol i gategorïau, costau oes gyfan, ystyriaethau carbon a hinsawdd, caffael cylchol, bioamrywiaeth a bioddiogelwch, Gwaith Teg, rheolaethau cadwyn gyflenwi moesegol, hygyrchedd busnesau bach a chanolig a mentrau gwirfoddol, cymunedol a chymdeithasol, gwerth cymunedol, gofynion yr iaith Gymraeg a hygyrchedd.

Cam 4 – Cryfhau Rheoli Contractau a Rheoli Cyflenwyr
Bydd yr Awdurdod yn segmentu contractau yn ôl risg a phwysigrwydd strategol, yn aseinio perchnogaeth briodol dros gontractau, yn cyflwyno cynlluniau rheoli contractau cymesur, yn cryfhau gwybodaeth am berfformiad cyflenwyr, yn ymgorffori dangosyddion perfformiad allweddol cynaliadwyedd ac yn gwella cynllunio adnewyddu, rheoli newid a chynllunio ymadael.

Datblygiad Tymor Canolig
Unwaith y bydd y fframwaith craidd yn gweithredu'n gyson, bydd yr Awdurdod yn datblygu rheoli categorïau, dadansoddiad manwl o wariant a chyflenwyr, dadansoddiad carbon caffael, rheoli perthynas strategol â chyflenwyr, costio oes gyfan uwch, olrhain buddion caffael a mesur canlyniadau amgylcheddol a chymdeithasol yn well yn raddol.

16. Adolygiad ac Ymrwymiad

Bydd y Polisi a'r Strategaeth hon yn cael eu hadolygu yn flynyddol a'u diwygio lle bo angen i adlewyrchu newid deddfwriaethol, polisi caffael Llywodraeth Cymru, newidiadau ym mlaenoriaethau'r Awdurdod, perfformiad caffael, canfyddiadau archwiliadau, gofynion gallu a gwersi a ddysgwyd.

Mae'r Awdurdod yn cydnabod nad yw caffael cyfrifol yn cael ei gyflawni drwy ychwanegu cwestiwn cynaliadwyedd at dendr.

Mae'n ei gwneud yn ofynnol i'r Awdurdod ystyried yr angen, y gwerth, y risg a chanlyniadau ehangach o gamau cynharaf cynllunio caffael hyd at ddiwedd y contract.

Felly, bydd yr Awdurdod yn ceisio sicrhau y gall penderfyniadau caffael ddangos pam roedd gwariant yn angenrheidiol, sut y cynlluniwyd y gofyniad, pam roedd y llwybr caffael a ddewiswyd yn briodol, sut y ystyriwyd gwerth oes gyfan, pa ganlyniadau ehangach oedd yn berthnasol, beth yr ymrwymodd y cyflenwyr i'w gyflawni ac a gyflawnwyd yr ymrwymiadau hynny yn ymarferol.

Drwy'r dull hwn, bydd caffael yn cefnogi cyflawni swyddogaethau'r Awdurdod yn effeithiol gan gyfrannu at ddiogelu amgylchedd Eryri, cydnerthedd ei chymunedau, yr iaith a'r diwylliant Cymraeg, stiwardiaeth gyfrifol o adnoddau cyhoeddus a lles cenedlaethau'r dyfodol.

Statws:	Fersiwn a fabwysiadwyd
Perchennog y ddogfen:	Bethan Wyn Hughes, Cyfarwyddwr Gwasanaethau Corfforaethol
Corff cymeradwyo:	Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri
Dyddiad effeithiol:	11.11.2026
Dyddiad adolygu:	Rhagfyr 2027, gyda diwygiad ffurfiol lle bo angen
Datblygwyd gan:	Dr. Darar Apiri, WRAP

Mae'r ddogfen yma hefyd ar Gael yn y Gymraeg /
Mae'r ddogfen hon ar gael yn y Gymraeg hefyd

Geirfa

Caffaeliadau arwyddocaol	Caffaeliadau sy'n ddigon arwyddocaol, o werth uchel, o risg uchel, o bwys strategol, neu'n debygol o gael effaith sylweddol ar gyllid, gwasanaethau, enw da, neu rwymedigaethau cyfreithiol yr Awdurdod.
Microfusnesau	Y categori lleiaf o fusnes, sydd fel arfer yn cyflogi llai na 10 o bobl ac sydd â throsiant blynyddol neu gyfanswm mantolen o ddim mwy na £2 filiwn. Mae llawer o fasnachwyr unigol, busnesau teuluol a chwmnïau bach lleol yn dod o fewn y categori hwn.
Busnesau bach a chanolig	Busnesau Bach a Chanolig: Busnesau sy'n cyflogi llai na 250 o bobl ac sydd â throsiant blynyddol o ddim mwy na thua £50 miliwn.
Gwerth Cymdeithasol a Chymunedol	
Mentrau Gwirfoddol, Cymunedol a Chymdeithasol	Mentrau Gwirfoddol, Cymunedol a Chymdeithasol Sefydliadau sy'n gweithredu er budd cymdeithasol, amgylcheddol neu gymunedol yn hytrach nag yn bennaf er elw. Mae'r term hwn yn cynnwys elusennau, grwpiau cymunedol, mentrau cymdeithasol, cwmnïau cydweithredol, sefydliadau gwirfoddol a chwmnïau buddiant cymunedol (CICs). Yn aml, mae VCSEs yn darparu gwasanaethau cyhoeddus, prosiectau cymunedol a chanlyniadau gwerth cymdeithasol.
Rhaglen Gweithredu Gwastraff ac Adnoddau (WRAP)	Rhaglen Gweithredu Gwastraff ac Adnoddau